

วัรัตน์ แสงทองคำ

viratts.wordpress.com

ปตท. อีกแล้ว (2)

ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ (ล้านบาท)

ปี	2557	2558	2559	2560
รายได้				
PTT	2,866,883	2,063,727	1,737,145	2,044,952
PTTEP	260,389	193,579	153,047	153,526
PTTGC	580,031	410,354	353,036	448,881
IRPC	287,396	218,519	186,069	216,846
กำไร				
PTT	55,795	19,936	94,609	135,180
PTTEP	21,490	-31,590	12,860	20,579
PTTGC	15,036	20,503	25,602	39,298
IRPC	-5,235	9,402	9,721	11,354

ที่มา : คัดมาบางตอน และบิดเศษ จากฐานข้อมูล ข้อเสนอตลาดหลักทรัพย์ฯ

จังหวะก้าว ปตท. โดยเฉพาะในช่วง 2 ทศวรรษ ดำเนินอย่างพลิกผัน โดดโผน และซับซ้อน ย่อมเป็นพลังขับเคลื่อนในวงกว้าง ในความซับซ้อนนั้น มีข้อมูลเปิดเผยต่อสาธารณชน อย่างมากมาย ในฐานะ ปตท. และบริษัทในเครือ สำคัญๆ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพรวม เบื้องต้น โปรดพิจารณาข้อมูลจำเพาะ (ยกมาอ้างประกอบไว้ในล้อมกรอบ) และข้อมูลการเงินสำคัญ (ดูตาราง)

เมื่อบวกกับข้อมูลสาธารณะว่าด้วยพลังงาน ในระดับโลก เรื่องราวเกี่ยวกับ ปตท. ย่อมเป็น ภาพซึ่งเข้าใจได้ไม่ยาก

ปตท. สผ.

จาก Partner เป็น Operator

!! ผนการร่วมทุนในฐานะ Partner ไม่ได้เป็นผู้ ดำเนินการ (operator) เอง เป็นขั้นตอนสำคัญ เบื้องต้นในความพยายามเรียนรู้ธุรกิจสำรวจ ผลิต และพัฒนาแหล่งพลังงาน

นั่นคือบทบาท ปตท. สผ. ในช่วงแรกๆ ก่อน เข้าตลาดหุ้น (2536) รวมทั้งสามารถเจรจาซื้อ สัมปทานแหล่งพลังงานบางแหล่งคืนจากกิจการ ต่างประเทศ

จุดเปลี่ยนมาจากความพยายามใช้เวลาถึง 13 ปี หรือ 2 ทศวรรษอันโหดโผนของกลุ่ม ปตท. ใน ปี 2541 ปตท. สผ. เข้าเป็นผู้ดำเนินการ (operator) ในโครงการบงกชอย่างเต็มรูปแบบ ต่อจาก TOTAL (หรือ Total S.A. กิจการพลังงาน (Oil and Gas) ระดับโลกของฝรั่งเศส) ถือเป็นย่างก้าวทางยุทธศาสตร์ ครั้งสำคัญ บริษัทไทยขึ้นเทียบเคียงกิจการระดับโลก

โครงการบงกชเป็นแหล่งก๊าซธรรมชาติในอ่าว ไทย ปตท. สผ. เห็นสัญญาร่วมทุนกับ Total ผลิต ก๊าซธรรมชาติในปี 2533 โดย ปตท. สผ. ถือหุ้น ประมาณ 40% สัญญาร่วมทุนครั้งนั้น ระบุว่าใน ช่วง 5 ปี หลังเริ่มการผลิต Total จะต้องถ่ายทอด เทคโนโลยีและฝึกอบรมบุคลากร ปตท. ให้พร้อม เข้ารับช่วงเป็น operator

ไออาร์พีซี

จุดเปลี่ยนธุรกิจใหม่

ไออาร์พีซี เดิมคือบริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมี กัลไทย หรือทีพีไอ ก่อตั้งเมื่อปี 2521 ในฐานะผู้บุกเบิกอุตสาหกรรมใหม่โดยตระกูลเลี้ยวไพรัตน์รุ่นที่สอง ท่ามกลางประกาย “ความมั่งคั่งใหม่” เชื่อมโยงกับการค้นพบก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยและอุตสาหกรรมต่อเนื่องเกิดขึ้น

ด้วยแรงบันดาลใจอันบรรเจิด อ้างอิง “เป็นผู้บุกเบิกอุตสาหกรรมปิโตรเคมีครบวงจรแห่งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” จนต้อง “ประสบภาวะวิกฤตทางการเงิน หลังจากการลอยตัวค่าเงินบาท เมื่อปี 2540 บริษัทเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการเมื่อปี 2543 และประสบความสำเร็จในการฟื้นฟูกิจการเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2549” (<http://www.irpc.co.th>)

ในปี 2549 นั้นเอง ปตท.ได้เข้าไปถือหุ้นที่พีไอประมาณ 30% (ที่เหลือคือธนาคารออมสินและกองทุนบำเหน็จบำนาญราชการ ฯลฯ) แล้วดำเนินงานหน้าใหม่ ไออาร์พีซีก็เริ่มขึ้น เป็นดีลใหญ่และ “อ่อนไหว” อย่างมากๆ พร้อมๆ กับการพลิกโฉม ปตท. ในภาพใหญ่ “ปี 2549 ขยายธุรกิจปิโตรเคมี” (อ้างจาก “ความเป็นมา ปตท.” <http://www.pttplc.com>)

ยุคสมัยประเสริฐ บุญสัมพันธ์ (ซีอีโอ ปตท. 2546-2554) คือยุคที่ ปตท. สามารถสร้างอาณาจักรธุรกิจอย่างยิ่งใหญ่ “การเข้าซื้อหุ้นกิจการทีพีไอแล้วเปลี่ยนชื่อมาเป็นไออาร์พีซี มีการซื้อหรือจับเอากิจการดำเนินปิโตรเคมีเข้ามาควรวรวมกัน เป็นกลุ่มธุรกิจปิโตรเคมีที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ”

ผมเองเคยนำเสนอไว้เมื่อปี 2555

พีทีทีจีซี

ยักษ์ใหญ่ธุรกิจเคมีภัณฑ์

พีทีที โกลบอล เคมิคอล (PTTGC) เป็นกลุ่มธุรกิจใหม่ เติบโตอย่างรวดเร็วมาจากยุทธศาสตร์ใหม่ ว่าด้วยยุทธศาสตร์ธุรกิจ

ปิโตรเคมี-Integrated Value Chain อ้างอิงการประชุมนกรรมการ ปตท. ในปี 2549 “ยอมตีความได้ว่า เป็นยุทธศาสตร์ที่แตกต่างจากยุค ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา เมื่อ 3 ทศวรรษที่แล้ว” นั่นคือบทสรุปผมเคยเสนอไว้ (ปี 2555) เช่นกัน แผนการนั้นครึกโครม ด้วยการซื้อและควรวรวมกิจการหลากหลายเกือบทั้งหมด อันเป็นผลพวงยุคปิโตรเคมีแห่งชาติ ยุค ดร.จิรายุ

อันที่จริงแล้วทั้งอาร์ไอพีซีและพีทีทีจีซี ดำเนินธุรกิจเดียวกัน เป็นพลังหลอมรวมกัน ก่อให้เกิดเครือข่ายธุรกิจเคมีภัณฑ์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และระดับภูมิภาค อาจเรียกว่าเกิดขึ้นได้ “ชั่วข้ามคืน” เป็นกระบวนการอันน่าทึ่ง หากนับจากจุดเริ่มต้น Integrated Value Chain ในปี 2549 จนถึงการก่อตั้งบริษัทใหม่-พีทีทีจีซีในปี 2554 แล้ว ย่อมถือเป็นช่วงเวลา 5 ปีแห่งปรากฏการณ์ใหญ่และสำคัญ สะท้อนพลังอันยิ่งใหญ่ของ ปตท. ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในสังคมธุรกิจไทย

เชื่อว่าจากนี้ สำหรับ ปตท. ย่อมเป็นงานยากยิ่งที่จะทำได้เช่นนี้อีก ●

ข้อมูลจำเพาะ
PTT : บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
ก่อตั้งบริษัท 1 ตุลาคม 2544 จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ฯ 6 ธันวาคม 2544
ลักษณะธุรกิจ ธุรกิจปิโตรเลียมและปิโตรเคมีครบวงจร โดยผ่านธุรกิจที่ดำเนินงานเองและธุรกิจที่ลงทุนผ่านบริษัทในกลุ่ม ได้แก่ การสำรวจและผลิต จัดหาและจัดจำหน่าย ขนส่ง และแยกก๊าซธรรมชาติ ดำเนินกิจการค้าระหว่างประเทศสำหรับผลิตภัณฑ์น้ำมันและปิโตรเคมี มีการลงทุนในธุรกิจการกลั่นและปิโตรเคมีในประเทศ และดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ
สัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อย (7 มีนาคม 2561) 48.87% การถือครองหุ้นต่างดาว (1 มิถุนายน 2561) 15.33% ข้อจำกัดหุ้นต่างดาว 30%
ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (7 มีนาคม 2561)–กระทรวง

จนมาถึงช่วงในต้นปี 2551 บรรลุเป้าหมายที่สูงขึ้นไปอีก โครงการอาทิตย์ โครงการแรก ปตท.สผ. เป็นผู้ดำเนินการเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่การสำรวจพัฒนา จนกระทั่งเริ่มการผลิตได้ ปตท.สผ. ทั้งในฐานะผู้ดำเนินการ (Operator) และถือสิทธิ์ในโครงการอาทิตย์มากที่สุดในส่วนถึง 80% ในขณะที่ Chevron ถือสิทธิ์เพียง 16% (MOECO หรือ Mitsui Oil Exploration หุ้นส่วนรายเล็กขาประจำของ Chevron ถืออีก 4%)

อีกด้านหนึ่งบทบาทเชิงรุกในการลงทุนต่างประเทศ เปิดฉากขึ้นและดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2545 จากกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง แอฟริกา ออสเตรเลีย และในประเทศเพื่อนบ้าน ถือเป็นธุรกิจไทยที่มีการลงทุนในต่างประเทศมากที่สุดในทศวรรษที่ผ่านมา

การคลัง 51.11% กองทุนรวม และสำนักงาน
ประกันสังคม 13.58%

**PTTEP : บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
จำกัด (มหาชน)**

ก่อตั้งบริษัท 20 มิถุนายน 2528 จดทะเบียน
กับตลาดหลักทรัพย์ฯ 10 มิถุนายน 2536

ลักษณะธุรกิจ กลุ่มบริษัทประกอบธุรกิจด้าน
การสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งภายในประเทศ
และต่างประเทศ ธุรกิจขนส่งก๊าซทางท่อในต่าง
ประเทศ และการลงทุนในธุรกิจต่อเนื่อง

ผู้ถือหุ้นรายย่อย (9 กุมภาพันธ์ 2561) 34.66%
การถือครองหุ้นต่างดาว (1 มิถุนายน 2561) 13.91%
ซื้อจำกัดหุ้นต่างดาว 40%

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (9 กุมภาพันธ์ 2561)--บริษัท
ปตท. จำกัด (มหาชน) 65.2%

**PTTGC บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด
(มหาชน)**

ก่อตั้งบริษัท 19 ตุลาคม 2554 จดทะเบียน
กับตลาดหลักทรัพย์ฯ 19 ตุลาคม 2554

ลักษณะธุรกิจ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล
จำกัด (มหาชน) (PTT Global Chemical Public
Company Limited) เกิดจากการควบบริษัทระหว่าง
บริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTCH)
และบริษัท ปตท. อะโรเมติกส์และการกลั่น จำกัด
(มหาชน) (PTTAR) โดยได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัท
ขึ้นเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2554 เพื่อก้าวขึ้นเป็นแกน
นำของธุรกิจเคมีภัณฑ์ (Chemical Flagship) ของ
กลุ่ม ปตท.

ผู้ถือหุ้นรายย่อย (6 มีนาคม 2561) 51.18% **การ
ถือครองหุ้นต่างดาว** (1 มิถุนายน 2561) 18.91%
ซื้อจำกัดหุ้นต่างดาว 37%

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (1 มีนาคม 2561)--บริษัท
ปตท. จำกัด (มหาชน) 48.79%

IRPC บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)

ก่อตั้งบริษัท 3 สิงหาคม 2521 จดทะเบียนกับ
ตลาดหลักทรัพย์ฯ 17 มีนาคม 2538

ลักษณะธุรกิจ กลุ่มบริษัทดำเนินธุรกิจ 1) ธุรกิจ
ปิโตรเลียม โดยมีโรงกลั่นน้ำมันอยู่ที่ จ.ระยอง เพื่อ
ผลิตและจำหน่ายน้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน น้ำมัน
หล่อลื่นพื้นฐาน และน้ำมันเตา เป็นต้น 2) ธุรกิจ
ปิโตรเคมี ผลิตภัณฑ์หลักได้แก่ เม็ดพลาสติกและ
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีอื่นๆ จำหน่ายให้ผู้ประกอบการ
การนำไปเป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์
พลาสติกสำเร็จรูปชนิดต่างๆ 3) ธุรกิจท่าเรือและ
ถังเก็บผลิตภัณฑ์ ให้บริการท่าเทียบเรือเพื่อขนถ่าย
สินค้าทั้งในและต่างประเทศ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกตามมาตรฐานสากล 4) ธุรกิจบริหารจัดการ
ทรัพย์สิน เพื่อบริหารจัดการทรัพย์สินในส่วนที่เป็น
ที่ดินเปล่า

ผู้ถือหุ้นรายย่อย (28 กุมภาพันธ์ 2561)
51.89% **การถือครองหุ้นต่างดาว** (1 มิถุนายน
2561) 13.04% **ซื้อจำกัดหุ้นต่างดาว** 49%

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (28 กุมภาพันธ์ 2561)--บริษัท
ปตท. จำกัด (มหาชน) 48.05% ●

ที่มา สรุปความจากข้อมูลตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย